



ნოვისური

ლმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარეც ამას ვდუღუნებ

2015-2016 წელი

ლიტერატურული გაზეთი №35

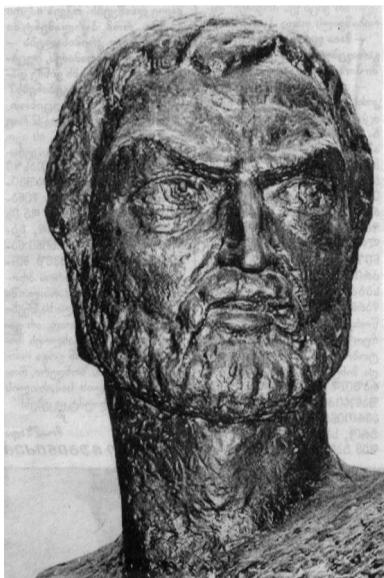
ლიტერატურული გაზეთი №35

კოლხების არ ესროლოთ, ცოტნეს არ ესროლოთ, წარსულს არ ესროლოთ, ბიჭებო! საქართველოს ეროვნული გმირის — ცოტნე შერგილის ძე დადიანის ზნეობრივი გმირობა — 770 წლისაა!

770 წლის წინ, (1245 წელს) კოხტასთავს, ჯავახეთში მონალითა უღლის დასამხობად შეითქვნენ: ცოტნე დადიანი, ეგარსლან ბაკურციხელი, კახაბერ კახაბერის ძე, ვარამ გაგელი, ყვარყვარე ჯაყელი, შოთა კუპრი, თორლა პანკელი, გამრეკელი თორელი, სარგის თმოგველი.

ქართველების გასაგონად

ცოტნე გმირი, დიდებული გმირი... ოლონდაც თუ ბიჭები ვართ, ნუ ვადიდებთ მარტოდენ ცოტნეს, ვახსენოთ სახელალრევილი ლომი მონალითა უბადლო მცოდნე...



ცოტნე დადიანი

მეგრულ სიმღერებიდან თუ
მეგრული მოთქმიდან
ისმის ცხენის თქარუნი და
ჭიხვინიც მოდიდდა.
იქნებ ელვა ავარდა
ძველლაზური აფრიდან
ანდა წმინდა გიორგი
მარტვილიდან აფრინდა?
მთვარის ყაბალახიანი, დამის ნაბდანი
მოდის, მოიჩქარის ცოტნე დადიანი.
რახანია ეკლესიებს შესვერა ჭილყვავი,
და ციხეებს აზიური
სიმღერები ჭირხლავენ,
ცას უყეფენ კოცოხები და
კარვები მონალითა...
ვერ იქნება კოხტაგორა
საქართველოს გოლგოთა!
მაშ გაფრინდი, ბედაურო,
გრძელფაფარა, კანჭვრილო,
ცხენისწყალზე გახედნილო და
ტყაშ-მაფას გაწვრთნილო,
არც ქერი გაქვს, არც არაყი,
არც მოთქმნა, არც ძილი,
ახრამუნე ჰორიზონტი...
გადახუებე მანძილი...
ისევ ისმის თქარუნი და ჭიხვინი რაშის,
ვხედავ სამეგრელოდან
ამხედრებულ აჩრდილს.
მოჭენაობს, მოგელავს
თოხარიკით... ჩიორთით...
ფაფარივით აწერილა
საუკუნის შფოთი...
აქ არც მონალებია,
არც სკვითი და ყიტალი
ბოლმით გატენილი აქვს
შაშვებ მგალობლის ჩიხახვი.
თვითონ დაყივჩალებენ
საქართველოს შვილები,
ერთმანეთს წასევიან ქიშპით
დაგეშილები.
ვაი, რა გვეშველება,
თუ ერთგულიც ორგულობს,
ვაი, სიმებდამნებარო, შენ —
აკავის ჩიხნებურო.
მთვარის ყაბალახიანი, დამის ნაბდანი
მოდის, მოიჩქარის ცოტნე დადიანი.

კოხტაგორა

ლაგამის კვინეტა, ცეცხლოვანი
ნესტო ჰუნეთა,
უამთ ასპარეზზე გაჭერება საუკუნეთა...
კოხტაო გორავ, ცადაზიდულ
დევთა მაყარო,
ჭმუნვად გებული რაინდების
გზათშესაყარო.
აცერებულო, ცოდვიანო, ღალატიანო,
ხამს დამაფინო შენი კალთა,
ნუღალ გვიანობა,
მარქვი სად მექმნენ ძმანი ყელ-ყელ
გადაჭდობილი,
სადა წევს ცოტნე, გუამის გუმით
არ დამზდობელი.
ნისლოთ საბუდარო, ზეალმტაცო
ჭვრეტის საგანო
მოგეახლები, ვით შეთქმული
იმათთაგანი.
რათა შემიტკბო მარტოსული, მიუსაფრი
და განმიმართლო გარდასული
დროის ზღაპარი.
დავლახნოთ უამნი, ტაიჭების
გავხედნოთ რემა,
მზეგადასული შეთქმულების
გავიყოთ გვემა.
მერაბ კოსტავა

სად არიან?

უფლის სახლში ქარი ტირის
(გამომასხამს ტანზე ეკლება),
სად არიან ქართველები
აქ ზარები რომ არ რეკენ?!

სანთლები რომ არ ნათობენ,
რომ მზეა და ავდარია,
სად ნავიდნენ ჩემი მწენი,
ქართველები სად არიან?

არც მწყაზარი ქალნი ჩანან,
არცა — აკვნის გამთლელები.
თქეში ლოგავს ნაფეხურებს,
სად ნავიდნენ ქართველები?

იქნებ დილა დაუღამდათ
და მიანდეს ბედი ჰუნეს,
ან მახვილი დაუჟუნებდათ,
ან მოედოთ სიძაბუნე?

იქნებ დიდგორს შეისვენეს
და გაშალეს მწვანე კალთა,
წარსდგა დედა ქართველისა
უფლის სახლში უფლის კართან.

და თარაში ებრძის ენგურს,
სავსე მოგარე მიაქვს ტალღას,
ნისლის ფრთაზე შუერ ცეკვაცს, —
არ მეგულვის არვინ გაღმა!!!

სათანჯოზე დარდი ავობს,
ზღვა ტყივილმა გადარია.
ღმერთო ჩემო!
ღმერთო ჩემო!
ქართველები სად არიან?

ლაშირა ფირცხალავა

ვით, — ერთხელ, — წინათ

საქართველოსი ზეცაშია ბედი სრულქმნილი! —
არ სუფეს ძალა, — ქართველს გული რომ განუგმიროს!
ვხედავთ როგორსაც, — დღე ამგვარი გვხვდა რაკი წილად
(სისხლისა გააქვს თქარათქური ფოთლებზე წვიმას)! —
ისევ და ისევ დადიანმა, — ისევ ცოტნემა
(ვით, — ერთხელ, — წინათ!)
ხამს იხსნას მიწა, — საქართველო რომ ეწოდება!

მუხრან მაჭავარიანი

ილიას სიბრძნე

* განვთითეულდით და თვითეულის ზურგმა ვედარ ზიდა ის დიდებული აზრი მამულისა, რომელიც ყველასათვის ადვილი საზიდა. განვთითეულდით... შენ იქით წახველ და მე აქეთ... ვინ იცის როდისა შევხვდებით ერთმანეთს, რომ ვადევ ძმური, ერთიანი, განუყოფელი ქართული „გამარჯვება“ მითხრა შენ მე და მე შენ, ჩემო დაკარგული „ქმაოდა“.

* „დედის გული ზღვა არის სიყვარულისა. რომ უთხრა, შვილი რომ უკვდებოდეს, ორი დღის სიცოცხლე კიდევ მიემატება შენს შვილსაო, ოღონდ სული საუკუნო ჯოჯოხეთის მიეციო, — დედი მარჯვების უშროების კაცს, პატარა კი ცრემლს ადენს.“

* დიდი თუ პატარა ერთი-ერთმანეთისათვის საჭირონი ვართ.

* დიდი მწუხარება ცრემლს უშროები კაცს, პატარა კი ცრემლს ადენს.

* დაუმტკიცებელი და უსაფუძღლო ქებაც კი ლანძღვაზედ საწყისაა პატიოსან კაცი-ისათვის.

* „დედაგაცის“ „ქალამდე“ ჩამოსვლა და „მამაცაცის“ „ვაჟამდე“ — ცხენოსნის დაქვეითებას, დიდი დიდი პატარა გარდაქმნას, გაუს კიდევ მიეკარება სახელი კაცისა, — „ვაჟა-ციია“, ქალს კი ჩამოეცალა სახელი და ისაა, „ქალაცი“ არ ითქმის.

* და მარტო გული, ერთხელ მოკლული, არც აყვავდება, არც გაცოცხლდება.

* დაუდუღარ მაჭარი სარქველი არ დაეხურება. ჭურჭელს გახეთქს.

* დიდი და პატარა სულ ერთია, ოღონდ კაცმა იმას მიმართოს, იმას ჩასჭიდოს ხელი, რაზედაც გული მიუწევს და ნიჭი და უნარი მიუწევდება.

* დიდი საქმეა მარტო უტყუარი ნიშანი თითონ მოსაქმის დიდბუნებოვანობისა.

* დროს ჰესტრეტდე, უამთა რა მოაქვს, რა ისხამს, რა მოისოფლების.

* დღეს ცარიელი მელავი იმოდენად ვედრის სჭრის, რაც სავსე ჯიბე.

* დედაგ! ისმინე ქართვლის ვედრება, ისე აღზარდე შენ შვილის სული, რომ წინ გაუძლეს ტეშმარიტება, უკან ჰერჩეს კვალი განათლებული.

* ეპა, ამ დღისთვის გაგიზარდე, მამულო, შვილი, სიცოცხლე მივეც, რომ შეიძლოს შენთვის სიკვდილი.

* ენას ბრნეალი არ მოედება.

* ენამ გულისა უნდა თქვას; ფერუმარილი რა საჭიროა.

ჩვენი საუნაზე



გონიო — აფსაროსი

ანტიკური ტრადიციის თანახმად აფსაროსის დაარსება არგონავტების ექსპედიციას უკავშირდება. თუმცა არქეოლოგიური მონაცემების მიხედვით უძველესი დასახლება აქ ძვ. წ. VIII-VII ს. ფუნქციონირებდა. რომაელებმა საკუთრივ ციხე ას. წ. I ს. 70-იან წლები. დაარსეს და მათი გარნიზონი აქ IV ს-მდე იდგა. ბიზანტიელებს ციხე VI-IX სს-ში ჰქონდათ ოკუპირებული, ხოლო ოსმალებს 1547-1878 წლებში.

4 ←

გადახდილი ვაჟეკაცი მიშა კეიდია ყავარჯ-ნებით იდგა სცენაზე, ორესტი აბულაძე, იროდი ბერულავა, პოეტ ხუტა ბერულავას ძმა, დოფი შანავა, ვენა ჩიქოვანი, ნაირა შანავა, ზურაბ სახოვა, ვაჟა ზარქუა, ვა-ლოდია კეიდია, ლუარა ქირია, მითრიდა-ტე ჭანტურია. მითრიდატე ჭანტურიამ, ბატონ შოთას დისტვილმა მოწაფეობისას დიდი კეკი ხორავა დიდად განაცვიფრა წა-ლენჯიაში ლექსის მხატვრული კითხვით. დიდმა მაესტრომ კიდევაც აუზო დიდი სცენის მწვანე შუქი. წალენჯიხას თეატ-რალურ პარტნიორბას მაღალ დონეზე უწევდა ლეო ქიაჩელის, დანიელ ფიფი-ას, ნიკოლოზ შენგელაიას, შოთა მესხიას,

ოლია კაკაჩიას, კოლია კაკაჩიას, ვახტანგ ხარჩილავას მშობლიური ობუჯის თეატ-რალურ დასი სცენის მოყვარულების: მე-გონა კაკაჩიას, ფულული ფიფიას, გუგუშა შენგელაიას, ჭიჭიო ურიდიას, ალიოშა სა-ჯაიას, არევლოდ ლავილავას, აბელ მზა-რელუას, ვანა მესხიას, იგორ ფიფიას შე-მადგენლობით. ბატონი შოთა ყველაფერს აკეთებდა იმისათვის რომ არ ჩამრალიყო ხელოვნების ცეცხლი წალენჯიაში. სამი-სოდ ახალ-ახალ გეგმებს სახავდა. გაზეთში მოღვაწეობა, რედაქტორობა სწორედ რა-იონში კულტურისა და ხელოვნების განვი-თარებისათვის წარმართა. მისი სტატიები, ლიტერატურული შემოქმედება, გაზეთის გამოსვლა სულიერებას ემსახურებოდა. წალენჯიაში თეატრალური ცხოვრე-

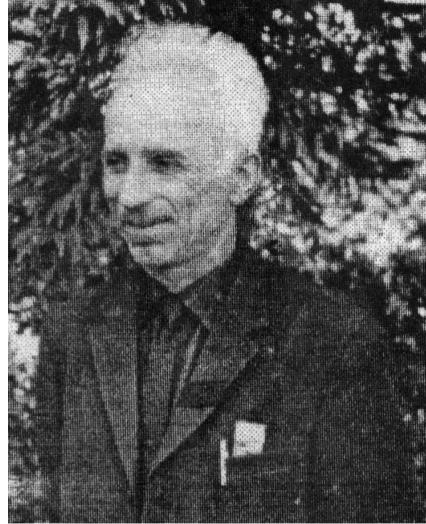
1957 წელს დასრულდა. უკანასკნელი სპექ-ტაკლით „ლეკის ქალი გულჯავარი“. გულ-ჯავრი შანავა, ვენა ჩიქოვანი, ვაჟა ზარ-ქუა, ვალოდა კეიდია, სუფლიორი უუტა-თვალთვაძე. მოგვანებით იყო წალენჯი-ხის ახალგაზრდობის ცდა და მონძომება, მუშაობაც მიმდინარეობდა თეატრალური ცხოვრების ალორძინებისა ნოდარ დუმ-ბაძის „თეთრი ბაირალებით“. ობუჯიც გადაიდგა საამისი და ბაბიჯი ჯანიკო ბელ-ქანის სელმძღვანელობით აკაკი გენაიას სპექტაკლის „წმინდანები ჯოვანეთკი“ დადგმით, მაგრამ დაწყებულმა ფრიად საჭირო და სამინტერესო საქმემ წინ ვერ წაინია. ბატონი შოთა სიტყვით და საქმით იბრძოდა რაიონში თეატრალური ცხოვრე-

ბის აღორძინების და სახალხო თეატრის დაარსებისათვის, სხვა მნიშვნელოვანი საკითხების გადაწყვეტისათვის. გულს უკლავდა თავისი და მომდევნო თაობების, წალენჯიხის ნატვრა ოცნების განუხორ-ციელებლობა.

ბატონი შოთა ნიჭიერებით, შემართე-ბით, შემოქმედებითი წვა და რუდუნებით, სრულყოფილი ადამიანურობით უკეთილ-შობილესი პიროვნება ბრძანდებოდა, სათ-ნოების, კულტურის, ხელოვნების მსახუ-რებისათვის დაბადებული. დიდბუნებოვან-მა ადამიანმა სულინმინდად მოიხადა ვალი ადამიანური ლირსების, სამშობლოს, ქვეყ-ნის წინაშე.

ოლეგ სალია, უურნალისტი.

ანტონ არნანია — 100



ანტონ არნანიადაბადა 1915 წლის 15 აგვისტოს ზუგდიდის რაიონის სო-ფელ დარჩელში. 1932 წელს დარჩე-ლის 7-წლიანი სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა გააგრძელა ზუგდი-დის საშუალო სკოლაში, რომელიც დამთავრა 1936 წელს. იმავე წელს დაიწყო პედაგოგიური მოღვაწეობა დარჩელის საშუალო სკოლაში.

1939 წელს თბილისის სახელმწი-ფო უნივერსტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის მეორე კურსის სტუ-დენტი დანიშნა გუდაუთის რაიონში ბერძული დაწყებითი სკოლის გამ-გედ და მასნავლებლად.

1941 წელს მოხალისედ მიდის ფრონტზე სოხუმის რაიონის სოფ. დრანდილან. 1942 წელს ყირიმის ფრონტზე ტყვედ ჩაუვარდა გერმანე-ლებს. 1944 წლის აგვისტოში ვარშა-ვის ტყვეთა ბანკიდან გაიქცა და შეუ-ერთდა ჩეს პარტიზანებს. 1945 წლის სექტემბრის ბოლოს ქ. ფრიდლანდში მოუნია დემობილიზაციამ, დეკემბ-რის ბოლოს კი დაბრუნდა მშობლიურ დარჩელში და გააგრძელა პედაგოგიუ-რი და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა.

ანტონ არნანიას რედაქტორო-ბით გამოდიოდა გაზეთი „დარჩელი“ და ამავე სახელმოდების აღმანახი. არის პოეტური კრებულის ავტორი. მის შემოქმედებას დღესაც მრავალი დამფასებელი ჰყავს. გარდაიცვალა 2007 წლის თებერვალში, 92 წლის ასაკში.

მაგრამ ამას გული უნდა

ჩვენ ედემის ბაღში ვიშვით და მას ჰქვია საქართველო, ყველას უნდა, მიიტაცოს, ჩვენ თუ არა, ვინ უშველოს?! ჩვენ თუ არა, ვინ დაიცავს ნანდერძევს წინაპართა?! ერთხელაც არ დავუფიქრდეთ, რა სირცევილი დაგვემართა?! დღეს „მშვიდობის მტრედად“ იქცა, ვინც ერთმანეთს გადაგვიდა, მშობლიური მინა-წყალი ჩამოგვაჭრეს ყოველ მხრიდან. მამა-პაპის სისხლით მორწყულ მამულს ვეღარ მოვუარეთ, უზრეობას გვიკიუნებს თვით უზნეო მტერ-მოყვარე. ჩვენ ელბამდე ვსდიეთ მტარვალს, ნუ გვინიათ, დავაძაბუნდით, როცა საქართველოს ძიგნის ყვავ-ყურანთა, სვავთა გუნდი. მტერთა ხროვის, მტრის სიმრავლის როდის ჰქონდა ქართველს შიში?!

ასზე ათი ახლაც წავალთ მხედრულით და იერიშით.

ღვთის ნაურთხი მამული გვაქვს, გვმართებს მისთვის თავი დავდოთ, მაგრამ ამას გული უნდა სამერაბო, საზვიადო!

მდინარე

ვინ უწყის პირველსაწყისი მისი არსთა გამრიგემ როგორ ინება. მიდის და მიდის ღმით და დღისით, მოაქვს, მიაქვს და მიედინება.

ცის კვალობაზე შეიცვლის იერს, დარში ჩაიკრაგს გულში ვარსკევლავებს, ავდარში ხდება პირქუში, მღვრიე, კლდე და ჯებირიც ვერ შეაკავებს...

ბევრი შეცყურებს წაპირზე მდგარი, ბევრიც მიჰყება მდორე დინებას, ბევრს არც კი ესმის, რატომ შეჰარის მდინარის ზეირთებს ვინც ერკინება!

ანტონ არნანია.

პოეზია

...შორს ვარ... თეთრი მთვარე მიმზერს...

ლამზირა ფირცხალავა



ლამზირა ავთანდილის ასული ფირცხალავა დაიბადა 1952 წლის 22 ნოემბრის ჩხოროწყუს რაიონის სო-ფელ ზუგში. იქვე დამთავრა საშუა-ლო სკოლა. სწავლობდა სოხუმის პე-დაგოგიურ ინსტიტუტში. მუშაობდა ქალაქის მე-15 საშუალო სკოლაში, შემდგომ ზუგდიდის შოთა მესხიას სახელმოდების აღმანახი. არის პოეტური კრებულის ავტორი. მის შემოქმედებას დღესაც მრავალი დამფასებელი ჰყავს. გარდაიცვალა 2007 წლის თებერვალში, 92 წლის ასაკში.

რატურულ მოღვაწეობას. ლექსების კრებულის — „გისოსებს მიღმა“ ავ-ტორია.

ლამზირა ფირცხალავა საოცრად ნაზი, ლირიკული განცდების პოე-ტია. მისი ლექსები გამოირჩევა მაღა-ლი პოეტური გემოვნებით, უშუალო-ბითა და მუსიკალური უღერალისით. ალბათ ამიტომაც პოეზიის თაყვა-ნისმცემლებმა ზეპირად იციან მისი ლექსები...

ჩვენი გაზეთის მკითხველებს ვთავაზონ და მოგვიანებით ლამზირა ფირცხალავას ლექსებს ციკლიდან: „თოვლის ქალა-ქი“, რომელიც რედაქტორას მოაწოდა პოეტმა და უურნალისტმა თამაზ ფი-ცხოვრობს მოსკოვში, ენევა ლიტე-

კარი გამიღე, სიყვარულო! კარი გამიღე!

ცის დარბაზობა იწყება უკვე! — ჩამოიღორინა სულთან იობმა, მოჰყვება სიმშვიდე ნაცნობ ბარათთა, — წავიდა ეს დღე... ჩაიცოდვილა... იმედის შუქმა გამოანათა.

12.7.03.
მოსკოვი

ფლეიტა

გენევევა გრძნობა, თითქოს ჩათავდი, განვალება რაღაც — თქმად რომ ვერ იტყვი.

მეტროში ვიღაცა ფლეიტის უკრაეს, დაბის მეტროში სუბიკა ფლეიტის. ქუდში გროვდება ცრემლის მონეტა — ცილაც-ვიღაცა დაცის პატარა ხემსი.

მეტროში შეფოთაც ზექაბალუება, მეტროში კედლებს ასკედა ლექსები! უცხო ქალაქში განვითარება სიცივების სული. გროვდება ქუდში ცრემლის მონეტა, ქალაქს ეშმაკი სხეულში უვლის. ცა არის, როგორც დაღლილი ჩიტი, მზე არის, როგორც მმქრალი დამზე, დაბლა — შესტრიის უფალს ფლეიტა, მაღლა ლოთები ორნასადს სვამენ. და იმზირება თოვლის ქალაქი, ქალაქი, როგორც ჩამცხრალი ვნება. გროვდება ქუდში ცრემლის მონეტა, ფლეიტა ლოთების სასწაულს ჰყება.

2001.
მოსკოვი

განშორება

მშვიდობით ჩემი დარდის ქვეყანაც! შენ საკირველი კოშმარი გფარავას! დასახლდა წუხელი მინაზე თოვლი და დაქანცული მზე მოიპარა. ახლა ის დროა, წავიდე შენგან

15.02.02.
მოსკოვი

სახელობანი ობუჟელები

ოლღა (ოლია) კაკაჩია — სოსელია — 110



ოლღა კაკაჩია — სოსელია დაიბადა 1905 წელს წალენჯიხის რაიონის სოფელ ობუჟში.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი.

საკანდიდატო დისერტაცია: „არგვეთის სათავადოების ისტორიიდან“ („სანერეთლო“) — 1944 წ.

სადოქტორო დისერტაცია: „ფეოდალური ხანის დასავლეთ საქართვე-

ლოს სათავადოები“ — 1969 წ.

ნებების განმავლობაში საქართველოს ისტორიის კურსს კითხულობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სოხუმის პედაგოგიურ და რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალურ ინსტიტუტებში.

გარდაიცვალა 1995 წელს, 90 წლის ასაკში. დაკრძალულია მეუღლის — იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორის გიორგი სოსელიას გვერდით, ჩხოროცის რაიონის სოფელ კირცხში (სარაქონის უბანი).

დიდი ლეონი ბიკოლოზი,
შოთა ობუჟს რომ ჰყოლია,
შენც რომ ობუჟელი
გერქვას,
ეს ადვილი ნუ გგონია.

მარგო ფონიავა.

პოვია

ცერად ცუ უმზართ ჩემს სამეგრელოს!

კოტე ნაჭყებია



სურათზე: მარჯვნიდან მარცხნივ — ხატია მაჭარაშვილი,
პოეტი კოტე ნაჭყებია, იგორ ძაძამია.

ვანის რაიონი, სოფელი ჭყვილი, „გაღაკტიონბა — 2015“. 30.05.15 წ.

სამოცი წლის ხარ...

სამოცი წლის ხარ და „შენი ტყვეა...“
რა უნდა იყოს შენი ტყვე ანი?
გაიხედავ და შაგნელი ტყვეა,
წყალიარამდეგარ მუხლაც გაუწყდა ქანცი.
სამოცი წლის ხარ! ნუ შემაშინე,
შიშის ტორტს უკვე დაგუსვი დანა,
დიდი ხანია ამ შიშით შინ ვარ
და ყრუდ ჩამესმის სხვა სულთათანა.

გადამერელა ბნელეთის სიგრძე,
აქა-იქ ვიჭერ ჭიატებს ნათლის,
ნელინადები დამდგარან რიგზე
და უძინა ბნელება ნამცეცებს მათლის.
ბნელები ტურათა ხრვეპი ხავის,
სულ ცოტა, ცოტა გაუძელ, გულო,
ამ უსიერში ბრძოლის და დავის
დამერერება ის ბოლო ქულაც.
რაც ჯოჯოხეთის საშვად გექნება,
რაც განგისაზლვრავს სიცხელეს კუპრის,
და ბელზებელის ტვინის შეგნება
გახდება შენი თაბადა, — სუფრის.
სამოცი წლის „და შენი ტყვეა...“
როგორ არ მინდა ახლა ტყვეობა...
მინდა, რომ დევნით დაქანცულ ტყვიას
არ დაეკარგოს ჩემი მეობა.

ვაი, ნანა

ვაი, ნანა!.. ვაი, ნანა!..
ისევ კენესი, ჩემო გოჩა?
ანაკლიამ გაისტუმრა,
თუ ვინმეს ცრემლი გამორჩა.
ბევრი ჭერი ჩამომეტო,
ბევრიც კიდევ გადამირჩა,
შინ ვინ მიმვებს, სასახლეში
მძლავრობს მამელუქი ხვიჩა.
ფშალოს ჩიტო, — მაფშალია,
ეს შენ მდევრი: — ვაი, შური!..
ძელი პანგი რატომ მესმის,
სადარდო და კაეშნური.
დიაჩემო, შენდა, თორებ
საღვთო რაინდას ვიდა გვიშობს.
ფოლადი და ალმასივით

ისევ: — აკა სი რექეში!
ჩემო ხვიჩა, ჩემო გოჩა,
დარდს გულში ვიც ამოხოცავს,
როცა, როცა, როცა, როცა
არ ნელდება როცა, „როცა“.
ვაი, ნანა, ვაი, შური
მე იქ არ ვარ, სადაცა ვარ.
სადაც მიწა უნდა ვიყო,
იქ მე უსათუოდ ცა ვარ.
ვაი, ნანა, ვაი ნანა...

ჩხოროცი

მითაურებში გამოხროთობილი
ცისა და მინის ეს შეხამება
მიყვარს! — ო, მიყვარს ამ სიწმინდეში
არიურაუბა და შეღამება.
ჩხოროცი, — ჩემი გულის სამარხი, —
ცხრა მოკამამე წყაროს დინება,
ჩემი სიმკერცხლე, ჩემი სიმშეიდე
ხან გაცარება, ხან მოთმნება.
აქ ყველაფერ ისევ ინთება
სიყვარულის იმ პირველ ცეცხლივით,
ისევ ის მოტები წვანან ჩემს სულში,
სიშორის ეშით ჩამოვერცხლილი.
ახლაც კვალდაკვალ მომყვაბა ხსოვნა
შიმველი ტერფით ხატეპნი შუკას,
ახლაც აქ დადის ძევლი სიმშვიდე,
ჩემი სიფიცხე დღეს მიტომ უკვირთ.
ვით დავიურვო ეს სიჩაუქე,
გული არ ლამობს, ლონე ვერ ითმენს,
უნდა დავაკვდე ლექსს ვაჟა-ურად
და უკვდავება ვაჩუქო რითმებს.
მზეში და ქარში გამონრთობილი
ხობის ელემენტების ნაზი ზმანება
მიყვარს!.. ო, მიყვარს ამ მიდამოში
ეს განთიადიც და შეღამებაც.

მცირე საფიქრალი

ყველაფერს ვეძებთ დასაწყისიდან,
თუმცა ბოლოა საწყისი მისი.

გვიზიდავს ოდი, ზევსი, იზიდა
თუმცა მოვდივართ იქრის საწმისით.
პერდებიც და ბარაბებიც,
ალბათ მრავალი ცყოლია ქრისტეს,
ჩემი მაინც ბედს ნუ დავეხარბებით
იუდას წილად რომ ერთი ისეთს.
და თუ ვინებებით ან ვენებებით
არ ვუსაკლისებთ სულს ზეცის დადარს.
ჩემი პატარა, კაცურ ვენებებით
სიყვარულისთვის მარადის მზად ვართ.

დედის წერილი

შენს ბწერას შაქარი, წერილო,
შენს წევრს მელანი, კალამო,
გულის ხმით გამოგზანილო
დედის ნუგბარო სალამო.
სათუთად გამოყვანილო
თითო ასოვ და მწერარებო!
ბედო, შავბედო, მამულის
სიშორით განაწამებო.

ერთი და ისიც...

სადღაც ბერდება ბწერი სიჩუმე
და განთიადის მარცხება, ბაზე
მიზარდებარ და თან მიმშვება
სითბო დამსხვერეულ სათამაშოთა
არ ავინებდებათ დაბასრულ დანებს
მოვალეობა ყელზე გამოსმის...
ახლა ქუჩაში მარტოკა მიდის
ვიღაც პოეტი, — გიუს სამოსით.

მეუღლეს

წამწარნია თვალთა უპიდან
ჩამოიკლაკნა ცრემლის ბილიკი.
სიხარულიან დაპალუპიდან
ჩამესმა მადლი შენი თბილი ხმის.
წამარნია წამ-ირნიამია

საწუთოს დოლის გასამართავად,
სახეზე წამცხო, რაც მირონია
და ცარიელი შერჩა მათარა.
მე ის ცრემლები მსურს ამოგიშრო,
რაც სიყვარულად ჩამოგედინა
და ამ მერდიდან არ ამოგიშვა
ვით გამართლება, — ჩემი ბედიდან.

* * *

ეს მანძილები — მანძილებია, —
უკუმართული გზის აღმართები,
წამითაც კი არ ჩასძინებიათ, —
ისევ ცოცხლობენ ჩემი ღმერთები.
თუთა, თახა და... ჯუმა და ცა და
ობი, აგუნა იდი და ბჟა და...
კოლხის გულივით რთულიც და სადაც,
მევიდან დაბრძანდა, როცა დაბრძანდა.
ისევ კანესის ჩონგურის სიმზე
მოტყუებული მძედეს ელდა,
ანაკლიას ზღვაც ისევე მიმზერს,
ვით შვილნართმეულ დედათა სევდა.
აეტის რისხვა გაკვესავს როცა,
ბოდმის მდუღარე ვედარ ნათელობს,
კოლხურ სიტყვა სამყაროს ლოცავს:
გოლუაფირო, სქანი სალოელო!

თუმცა განსჯის ზღვა

სათქმელს დადედებს,
ეს ეჭვის დელგმა ვისი, სხვისა?!

მჯერა, ცხელ ღმების არ გავათენებთ,
კვალაც უმიზიზობ არ გასავრიან.
ერთბის ბურჯად დგას ხელაია, —
ხორცად ეპილი ბერი, — უკვდავი.
იმ ძალის ხმელეთის ნახელავია,
ქართველობა რომ არ ვახურდავეთ.
ცერად ნუ უმზერთ ჩემს სამეგრელოს,
ქართული სულის ჭა უშრობი.
არ გამრუდებულ იმ გზით კვლავ ევლოს,
მამულს რომ უფლოს დარი უშობოს.
ეს მანძილები — მანძილებია,
უკუმართული გზის აღმართები,
წამითაც კი არ ჩასძინებიათ, —
ისევ ცოცხლობენ ჩემი ღმერთები.

→ 8

7 ←

მარადისობა

უახლოვდება გრანელი კუბოს, სადაც სიკვდილის დაფრინავს სითბო, სადაც სიმაღლის კვადრატთა კუბი წაუსავდა ინდობს. მარტობაში გამოზრდილ იქს ის უნახავდა სევდიან ქალებს, და დამისულ ყრუ იდლიებს, ჰეფენდა სივრცეში, ვით იალეანებს... და საშრიალოდ შეძერილ ცაცხვებს ალარ ახსოვდათ სიმუხტლე ზამთრის, დროში ჩარჩენილ სირცხვილის კაცებს არ აშინებდათ წინებული საათის. და უსასრულობის კუკივანა ფერი სულში ადრევდა მინის სიმძიმით; ცხოვრების წესი: — ლოცვა და ლიქნი, დარდის მარცვლებით ასხმული მძივი. კუბოსთან მდგარი კუბოთა რიგი, და დების ფერით ნაშლილ დამეთა და უცოდველი, უხმო ტარიგი — დანაგამოსმულ ყელს იქავებდა. უახლოვდება ტერენტი კუბოს, უსმენს შეჭრილ და კოსმიურ გამებს. ეს წამი, ალბთ, მეტია უფრო და მუდმივობა აჩუქა გრანელს.

ვაი, შური

ვაი, შური! ჩვენი ბედი
უფლის ცრემლით ნაწერია,

ყოფნის ნებას რომ მოგვცემდნენ
ეს ქვეყანა რა ვრცელია!
როდი მძინავს, თვალთ სინათლეც
ჯერჯერინით არ მაკლა.
შეც რომ ლაბად დავიღერო
რა, ნაკლია?!

ნანა, ეს ვის ვეფერები,
ეკალა თუ ვარდია?
შური, ტრონის წმინდა ფიფქებს
ხოშკალად უბარდნია.
ა, ამ უნამზამ ნამებს
ცრემლად რატომ ვეკიდები?

ბრალს სიყვარულიდა მდებქენ,
მაშ, რატომ მელავ, გევოთხები!
უნუეთისოფლო არა ვარ,
ბევრი ჯაგი მითებია,
ერთაბად რომ გაელინდა, —
სულ კოლხური მითებია.

ჩემი სისხლიც სისხლად ვარგა,
გონებითაც არ მაკლა,
ზღვა მქონდა და ამიტომაც
წყველად მექცა ანაკლია.
ვაი, შური, ა, ეს ლექსიც
უფლის ნებით ნაწერია,
ყოფნის ნებას რომ მოგვცემდნენ,
ეს ქვეყანა რა ვრცელია.

ერთი კათხაც

რატომ მერატომები?
რას ვაშავებ, რა გინდა?
რისტვის ევითომები

ამ ეჭვნაჭამ მაგიდას?
წაბაეუნდა ცისკარი
ქარიშლებს ვედრებით...
მე რაზე მინისარტებ!
უვედრებლად გებერდები.
ძახილიც გადახუნდა, —
წმინდა ჰანგებს ვერ იქტერს.
ლამცე შემოჩალახუნდა
სიზმრებს გვექსოვს ბერბიჭებს.
გული მაინც სულ ისვრის,
არ დაგიდევთ სამიზნეს...
ბოლო სიყვარულისთვის
ერთი კათხაც ამივსეთ.

* * *

ახლა მე ყველა რითმას გამოვრთავ,
მერე მიდი და იპროზაულე,
„კალაშნიკოვი“ გადაგვიძერდა,
და არც არავინ ისცრის „მაუზერს“
მდარე თვალები შავი ნისლია,
რომ ეფინება ლამეს სამიზნედ.
ხომ გირჩევია ნალდი ნისიას,
თუ ნალდობამდე სული ვერ გიძლებს?
რწმენადაკარგული მლოცველივით,
ესაუბრები კედელს უხატოს.
სათიში გადამტვრეულ ცელივით,
ვინ გინდა ვალი გადაუხადო?

ჩელა

რომ დაბერდი, ტებილო ჩელავ,
ეს გეყოფა განაჩენად.
ჯანიც, ღონეც დაგლევია, —
მიანიმნებს არდარჩენას.
დღემდე შენი მახვენარი
გაცნერმია გუთნის დედა.
მტარვალ დანას რომ ლესავენ,
ვინმემ დაკვლა გაგიბედა?
ვაი, ვიღა გაგისენებს, —
გიორევია რაც უდელი.
უშველებელ საქერთა მექნელს
სიკეთე ხომ არ უმღერის.
შენს თავს ძღვენად მიართმევენ
მჭევრ თამადებს, — საზრიანებს.
ყოფნის წება დაკარგულო,
განა ვინმე გაზიარებს?

ერობრივი სიმაგრე პოლისა**მარდუალი**

გვალაში წვანც, ცაში ხოლოს
სოიშახ თოლი ონდეტ ინჭ,
აკაბურცხა უჩა-უჩა
მუდგარენი ონდეტ მორჩქ.

ინა ფაცხა რე ბეჩა პიც
მელობილი, მეშიბილი,
ბორჯ ფარანშ ოსქებური,
ზოთონც ტიბუ, ზარხულც რგილი.

მუჟამცეთი გვალა-ბეჩას
ჭიხი-კოხი ორცენანცუ,
ფაცხა ნირსითი გიქიტუ
ათატყობუ მეხი-ვალცუ.

მარა მუჟამც ფაცხაშ დუცუ
ბჟაშე ჩხორია გივარკალ,
დო თიბ წოხლე ელ დო მოლცუ
ვარჩილიშორო ითანთალ.

თი ბორც ფაცხაშ უსქევამში
კოჩიში თოლექი მუ ძირს,
ყორში-ჯიბა დოხორემები
ინკმა დუდი ვამკარჩენას.

თექი მეურს ჭიფე შარა
მიკოლულა, მუკოლულა,
დო ვალინე ე შარასი
მის ვაუჩენი გვალაშ ულა.

აქიანი მალს ოსაჭირი
კუჩხ-მანგარი, თოლი-ვალი,
ვარა ცხენი ცუნდასუნი
მაფურინე მერქაცალი.

ათე შორი ბეჩა-ფაცხას
მი მოინჯ დო მიში ირე?
დო თე სქვამი ელ დო მოლსი
მი ბედინერ კოჩ ინკორე?

ბოში ახალ ეულორი,
გვალაშ კართეს ერჩეინელი,
აფხაზა რე გვალაშ სქუა,
ალან ჯგურა მეჯინელი.

ოსქუ თოფი დო ლეუური,
ჯგირი ცხენი დო ნაბადი,
შხვა უმოსის მუს იზალელნც
კოჩი თიშნერ დუნაბადი.

ხვალე ართის, დო თე ართი
ხვათახვალე რე ცოროფა,
ნამუშ უმშო კოჩიშ გურცუ
ჩხურუ რები დო ჭორიფა.

ჭარაქ თეთი ვადაარკუ,
თაქით ქიმეჩ ისქვებური
დო თე უკულ მუთა ორკუ
ეფშა უდუ შური, გური.

თუთა ქორე მიცონუნი,
თინა მითი უცორდუნი,
მიშ ცოროფა მესიშ ვარდი,
კაკალ გურცუ უპონდუდნი.

ოდიშური ცირა-სქუას
უქხუნა ნაზი ბროლცუ,
მიშით თოლი ბეაცალი რე,
ლვანნეც ვარდიმორო პანცუ.

ცა — დიხა შქას მითა ცუნცუ
ის აფხაზაშ ოსხუნური,
ხვალე აკა თენა ძირუ
მუში გურის მოხუჯური.

გური თიშოთ მეუგანცუ
თინ უცორც შურიცალო,
თის გალაცაფ-გალუაფუ,
თის გაქიტუ ცურუცალო.

ორქოშ ტაბაკი ვაუდგუდეს,
მონიალეფ ვაგაფაფუდ,
მარა ჯგირი მუთი რდუნი
თე ხვამელეფს აკა ვარკუდ.

მარა მინით: თე ქიცანას
ირ ჯგირი მიშოთ ირკო,
თოლურ ნალეოც უკათუანც,
ტერული რე იში მოკო.

II

ცა კონნარენც, ვალ-გურგინი
ლურც უტახუნც ნტყალემცუმთი
უკუმელა თიცალი რე
თოლშა ვემილინე კითი.

ფოხალ ეგნაგინა შორო
უიშე ჭიმა მოსოფუნცუ,
ბორზალ მინ თაქ, მინ თექ ზეპუნს,
ქარიშ კუსაფ გურს რსოფუნცუ.

რაკვალანცუ, შიშიქ გეჭო
მუკა-მუკი ვე დო გვალა,
ჯანდაბეთის გეშურჩუმალ
ქიცანაშა მუში ჭყალა.

ეშმაკითი მინჭუანცუ
დუდ იფულურ გეთოდირთუ,
მიდგრე სუმარქ თეცალ ბორცუ
აფხაზაშ კარც ქუმადირთუ.

ხონარამო დოუდახუ:
მალას მოკო გიმიჯინა,
სუმარ ვორექ ლორონთიშ კარც,
ცხენი დო კოც მოკო ბინა.

გეესორუ აფხაზაქი,
თქე: „მი რდასი თენა ნოტე?“
ხეთე განჯუ ფაცხაშ კარი
დო გეიორზ ნუზუშ ნოთე.

გიმილუ დო გამნაზადუ
კუჩხამო ჭვიმაშ ძღვანდვილც.
გამნუნუნუ, კვდლას უდგუნც,
ქაშუტურუ დიშეა დაჩირიც.

სუმარ დუდი გოხხავილი
ნაბადში სარანს ინწუნუნც,
მუდგრენ ათმიძიცუნცუ
ვეჩიებუ მეტი მუთუნც.

ნაბადი კუნთხეს ქიკნაპონ
დო ჭახანც დუდი ათილუ,
უკულ ბაძლაყი გეგნიცორ,
მენძელცუ პიჯი ქურთინუ.

გიდიცუ დო თაში უნუ:
„წაგრთუმუნო ხუმარიბა,
ვამიჩინი დო ვარ გონყინ
ჩემი თე ბორჯის სუმარობა.“

— „საფარი რექო, ქუგალუ
ძიძესქუაქ სქანი დუცი,
სქან უჯგუში ოძირაფუს
შევა ჩემი თოლი მუს ძირუნცი.“

გაჯუნუ დო გოდურჯოლუ
მუჭით ჯიმა დო მაცალე
დო უკული გაკურცხინუ
ჩილ, უჯანუნ დინახალუ.

უნუ: „აბა, დირსიოლე,
ოსერიში დოზე ქვირი,
შორ შარაშე მულირი რე
ჩემი მორდილი მუში ჭირი.“

— „ვარი, ბათუ, მუთა მოკო,
ფშერენცინი ინა ვარე,
მულირ ვორექ შხვა საქმეშა,
ჩემი ცუშენი გვალო შხვა რე.

ჩემი კოჩინა წუთმუურცუ,
გომიტირხუ მტკიცე პიჯი,
ათაქი რე, ჯიმა, ბათუ,
ჩემი გაჭირებაშ ჯინჯი.

ალმასხიტი ინალიფას
მიშ ცხენი დო ანჯარიშა
ვეგიდენენ მუთუნ ფასი
ცხენალა დო ქომოლობათ.

ირი მუხურც გიშნარჩენა.
მა დუდ გემკომდასინ ფერი
ორე ზვალე აკა თინა.

შორს ირჩეილე იში ცეკვაფა,
თაქითი გუმინ გილულას,
ქომოლობა-სისქამათი
ოსურეფი იქ გეგნოლას.

ხვათახვალე ზია ხანუმპ
მუთათ მიოჩექ, ვემკაჯინე,
ქუჩხუ ვარგ მოინალეთი,
შხვა მუთუნით ვამკალინე.

ზია ხანუმ მის ვაუჩეუ
სისქვამეთი ცქვაფილი რე,

8 ←

მარა ინა მუდას ბალუ
ქომოლი წჯილოვეგუა რდე
ოკი ქომოლობა წუმა
ჭუასი იხვარუანდე.

შიშ-სიფრთხილე ართიანცი გ,
მარა გვალო შევაღოშვევა რე,
ფრთხილი ჭუას იმტკიცენცუ
დო შეურინჯა კოჩი ვარე.

მეურქუნი სო მეულუ,
ქოჩენო ელ დო მოლი,
სო რე ტყა დო წვარანაცუ
მარა მოხუჯურო ლოდი.

სქანი გამათ მა მეურქუ
დო ვადგარცე ჩქმი გურცუ,
ქომოლინა ვარა ცხეცი,
ვარო, ქეშერწილუ დუცუ.

ქორდა თაქიმ დაჩირირპიც,
ელაგელა ქელენჯირი,
დო ცხენქ ქუმაცონინუდა
ნახეჭეჭი ფხვადუ ჯგირი.

ხუმარბათი გაგმინეცუ,
მაულარო, გამეინჯ კარი,
ვალი შარას უსინთორენც
დო დუც გიაბირცუ ქარი.

III

მორლია. ბორია ვერქენს
გინილ, ტაროსქ ქუდოდირთუ,
ფერო ლაფმა ქიმიცონუ
აფხაზაქი, დუდშა დირთუ.

გიმნანჯ ფაცხაში კარი,
ქოძირ საფარც ჰამას ლურცუ,
ბინჯი-ბინჯით მეურს ბათუ,
დიხას ვაუნჭანცუ ქურცუ.

მორდილს ხასლას ელაულუ
მიინმურც ნაზი-ბროლიძა,
მითი უსხუნუ რინაშა,
ვაშაულუ თოლიშა.

ფირქენც: „აკას ქიგვოჯინექ
ჩეირ შურიში ისხუნურცუ,
დუცუ ვამმაქიონუდა,
რსიოლ ვადომიქუდა გურცუ.

ჭიჭე-ჭიჭეთ გემნანჯუ
ნაზი ბროლიშ ჩიბეშ კარი,
ჩევინდინაშ შურქი ქუდოხოდ
ძირ თიშნერი სამანცარი.

ორწყე, მუში გურიშ კილას
თუმა გოფაჩილი აფუ,
დუს მიოგანც ქუაშ კიდას
ზოლა ზისხირს დოულაფუ.

ნორჩალ ებარჯილი ქორე,
ნნარას ინგარს ნაზი ბროლი,
კიდირი გოუტყაბარუ,
გელუშნუაფუ თოლი.

ქოძირ დო უცვაიფარეს
ბირზალქი კოპეს ქიგიანთხ,
ბირგულეფქი ქთაკიჩუ,
ჩილცუ ნოხოლე ქანაანთხ.

ქიმხვადუ მუ ოჭუნი,
დახე-დახე გეგნილასუ,
მარა იშენი დუსი მუკინ,
გამნოდირთუ უნელასუ.

ხე ქიმეთხ დო უნუ ჩილცუ:
უმი ინგარქი, ქუგალე.

მუქ იცუნი — ცოფილი რე,
მუში გოკო დუდ ინვალე.

ირფელ თეში ქინაცოთი
ითამუ დო სიზმარი რდას.
ვაგონინა უჩა სერი,
მალასი ქაშეჭყოლიდე.

ბედიქ მუთი მომილუნი
მა მისა დამაბრალინე.
ღორონთიში ჭყორინშა,
ეცალ მი რდუ, მის ანტინე.

ჩქიმი დო სქანი ცოროფა
მუთი თოდუნი თინარე,
ის ლეტა ვარ, ვემკაცალუ,
აიშათ, ანწით წმინდა რე.

გოლურჯოლუ, გელუსექირუ
ჯუნათ თოლემც ჩილამური,
ხევენება დო ფერაფითი
ქუდურჩებულუ თისი გური.

უკულ მუკირთ სუმარიშა,
მორდებულო უნუ თაში:
აბა, ჯიმა, გიურცხინე,
ანწი დრო რე ედგინაში.

საფარქ ხეთე გამნოდირთუ,
მარა ძალამ ქაშეურინუ,
ვართი ინართ დიხაშა დო
ვართი ცაშა აფურინუ.

მარა ბათუშ პიჯისახე
მუუამცით გოძიცელო ძირ,
თქუ: „ვანოჩექ მუთუნია“,
ღორონცი მარდი ქეშენირ.

ქურქუდასინ, მი აწურე,
დობილუნდ ძიცში გამათ,
ვარა ტყვიას ქუმცოთანდ,
ვარა გეფჩოტუნდუ ყამათ.

ვორწყექ, ეშა მუში ისურც
ნიკაკალ ვაუთქუალ,
დუფულ მუქით მალილესი,
სალამუსო გოურქუალ.

ღუმა თაქი მუქ იცუნი
დღასი მუთუნს ვეჩინენცი,
ჩეინი საქმეს სანჯლოროს
კოჩიშ ცუჯი ვეშიტყვენცი.

უკულ უნუ იძესქას:
ვორწყექ, გაძიცინუაფუ,
მუშათი რდი ულირინი,
ალბათ, გათებული გაფუ.

— „გავასური, ქმოცუნი,
ანწი იდი, ვაგარენდა,
მუთი ჯგირ ვაგალინინ,
სი გიჩ, თაკილს ვამარძენდა.“

თაურენი, თეურენი
იჩის ჯვეში დო ახალი,
უკულ წყარით ქუმოულუ
ხე დო პიჯიშ ობონალი.

დო, გაგმანწყუ, ვადურცებუ
მუთ წესი რენ ნინალაში,
ვაკო სუმარქ გურნარკულო
მუში თიშა მიდართასი.

დუაზ ცხენეფი, გესახუნუ,
ქიგედოხოდ მუქი ნოხირც
დო უირხოლოე წორი-წორი
ცხენს აფხაზურ, მართახ ქოხირსე.

ინგი-ბინგით ეკანაშარა:
ძაფ, ჩერიას გერთაფილი,
ვარექუ-და, ვაგმენნარა,
ნათოლმორძგვი, ნაგურტკილი.

ვარა ცხენი იკო რცუნდას
გვალაშ ოროს ათორდილი,
ფაფალეფსუ გიმოუნდას
უშეურინჯო, მარა ფრთხილი.

ეშახუნელს, ეშაშორელს,
მითარე, მი მითაცოფუ?
გურსაპამით ეშაოზელს,
კარ-ელმოლს მი აწორიფუ?

გაფურესი ცხენეფი დო
ჰე, მიდართეს ხიოლითი,
ჭიფე შარა გიმახონა.
ალელეს იშ ჩიორითი.

გალართესი ფერდი, ტყა დო
ბათუქი ცხენი ანუკინე,
„საფარ-ბეგი გაჩენდია,“ —
სუმარს თაში დოუკიუნი.

მა ნიღული სქანი საქმე,
არძა მიჩენუნი თინარე,
ჩქი უირში დარარინი
შექას ანწი მოლი ტყვარე.

შურ ვაქალა, ვარკითხულე...
მუჭი ირფელ ვეჭამენი,
ბრელი ჭუა ფერი ქორე
ნამუშ სახელ ვეთქუნი.

ჩილათათი მიარე რე,
ნამუთ ნინათ ვეჩიებე,
ნამშათ პატი ვეგიდვნენ,
პატიება ვემილებე.

მეუ. დიქოს, ვაშებხვადა,
გური ვამმოუნაფუა,
ხაგურისუ ართ ალამი
ზისხირ ვადმობუნაფუა.

ქოუნუ დო ღურა გათუ
საფარე, ფერქი გეგნუოლუ,
ქუა გინირ უბერქი,
ნარდის ორნაქ ქიგმულუ.

ძიუთი თქუ: „მართალი რექ,
ვამდუ ორაგადე ნინა,
ემმაკიქი ინომილუ,
მუშა ღირუ ჩეიმი რინა.

სქან ტყვე ვორექ, ჰა, ქარწყექი,
იარალი ვონწკარენი,
ა, ჩქიმ დუდი, ქუმორთი დო
კიდერ მალას გეგთომნარქი.

ჩეიმი რინცუ ღურა უჯვეუ,
მუშა ვორდე იკო თელი,
გამნოგაფე ანწ ჩილათა,
სინდის ვარა გამითელი.

— „ჩეიმი ტყვია ვამორხვადუ
მაცილარო, — თაში უნუ,
მუდა, ჩეიმი თია ძეძუ
სი საფარი, გეერნუ.

ირკოც მუთი უკებუნი
უტტიცესი რკული ცალო,
გოიტახი თინა გობალ
ღურა დღაშა იკუსალო.

მა ირფელცუ
მეგიტალე,
მეუ ანწი, გეთხებუქ,
მა — სი, სი — მა დღარი იშო
გამმენდებუქ, ვეგენდებუქ.

მარა ართის გავალენქ დო
თესი იკო ვეგნოურთე,
ხათე ხოლო შეასრული,
ყაბარდოშა ქიმერთე.

მევ, ქოძირი, თი მოძვარი,
სქუან თეში ნამუქ გრდუნი,
კილშე კილშა ქეჩი
მუ ინჯლორექ გაღოლუნი.

გამელუ დო ფერო ლაფშა
საფარ-ბეგის ხესუ ქიმერი,
მუქ მუკირთუ დო ჩაკალით
ფერდისუ ეკი დუდი მეჩ.

ართ მიდგარენ მოაფუნე
აფუსუ რე, გვალ თეს აშერდ,
რინ-რიასუ ვეგნაფუნე,
აჭიჭლალუნ თი ჭიჭეს ჯერდ.

ჯგირ თოფი დო ჯგირ მოსარექი,
ჯგირ ცხენი დო ჯგირ ნაბადი,
უჯვეუ ინარტ მი მუს მაქი,
კოჩი თიშნერ დუდანბადი?

ხვალე ართის, თით ქინური
ორე მუდა, გოცოროფი,
მუშ უმშოთიც ქიანური
ნეტარუა უმუცოფი.

ხედიქ ვადარკ თენა ხოლო,
გეშებონ, გეიმარ...
ართ გიჩინებს შურის ტოლო,
მარა მუსხის ვემაგორ?

IV

ვართ გვარით, ვართ ქომოლობათ,
ვართი ღმალა დო ქონებათ,
ჰაჯი უსუბ ცეცაფილი რე
ხვალე ჭუა დო გონებათ.

ჭირ დო რხინი სო იცუაფ
თინა ვარენ გოშინელი,
ხეშეა გურცუ გიოჭარუ
მაპმადიში დოჩინელი.

ზღვა დო ქვიშა მინალებუს
უდუ ცა დო დიხაშ ჩერნანა,
დიო ხოლო ბერჯეკორე
დო ვემერა სარხონი.

ხე დო კუჩი უჭკირუნცუ,
თოლეფითი ხოლო ვალ რე,
ჯგირი გვარიშ სქუალეფი
არძო, მოძვარიშ ნარდი რე.

საფარ-ბეგითი თიქი მორდ,
მუჭით არძა მინი თეში,
კო რდუალა მუტას ორგუ
ორთა ვახვარუნდა ეში.

დო ასე თე უსუბიშა
საფარი რე მეულირი,
მორდული გმატახალი,
რკულ-ადათშე გიშულირი.

ვაკოლუნ თეშ მუქ ალოლუ
უშერიებუ ვასედ,
თოლც ჩილამური მახვარჩალ
სიტყვა ნარქისუ გითასქიდ.

უსუბი, თეში მარჩებულექ
გაკოლუზ ცა დო

9 ←

გურს გური, შურს შურ ვაკონო,
ხორც წემა, ბინებ ნახარდანი.

ნოტე თეცალ გოლორიფის,
აღსარებას უხონარეს,
თაქ მოცონა მოსაცოფის, —
ოშურეთი ქინეტარეს.

მარა, ბრელხანს საორენჯოს
მი გუხარებ, მის გახარენს?
თოფურს, ნოლმელ
მონჩარენჯოს
უკათუანს, ემუორენს.

II

ვაძირევო, თეშ ინკვერეტ,
კითი, თოლშ მედალირი.
ვალ—გურგინით ცა იპელეტ,
ნეციც შიშიშ ედალირი.

ბორიაში ორე ზუმინ,
გიმაუტენს ჭვიმას კოკათ,
გეგნოლუმინ, გეშელუმინ,
მინ ჟი, მინ თუდ გომეხ, გოკვათ.

ჯოჯოხეთის ფირქი ვანდუ,
მუშუჩუმალ ზარინ, ვეჯირ,
გვალეფქ ხოლო დოშეურონდუ?
ფარინი დო ტები, ვე, ჯირ.

თეცალ ბორჯის მოეშმესუთ
ოტყობენჯის შურ მითამარს,
მარა, მი რე, მეშარესუ
აფსუაში ემერ ჭიშკარს.

გარეკალი გამკოუგორ:—
მი რე ჩადეს, გუმაჯინე?
სუმარს ართიშ ხე გოუფორ,
ვადგვაბინენს, ვაგმიჯინე?

აფსუაქი გეჩიჩიჩეუ:—
ხელარდის მი ათარნკინუ?
ყებურ—დაჩხოს ქიმთუჩიჩეუ,
კარქ ფაცხაშიქ გოლიორნკინუ.

გიმილუ დო გამნიუფი
გოშოლირი, გოზდვირილი,
ყებურ ლურე გემიუცუნუ,
ამარ კველაც, — შულადილი.

სუმარს დიო ყონტი ვაგმუჩქ,
ნაბადიში ზორტეფს ინწყუნს,
გობაშლაყელს სახე ვამუჩქ,
ათოძიცინს გინმოყინტუნს.

ნაბადი დო ბაშლაყუშე
გიშელ, გეგნინწყ, გეთაგსფალუ
დო უკმელერ თი კუნთხუშე
სუმარს ხუმაქ გეეუფალუ: —

მენდე... ძიცინქ ვალათვინინ,
თე ხურიბა გამაურენს,
გონყინუნო, ვარ ვამჩინინ,
სუმარუა ვაჟამულენს?

— საფარ რექო? მენდელქ გალუ,
სეან უჯგუშის თოლეფს ჩიქიმსუ,
ძიძისქაქ, ა, ქუგგალე,
ვოძირანდ მუს უჯგუშისუ?

ქიხუტოლუ დო გოჯუნუ
მუჭოტ ჯიმა დო მახანა,
უკულ მინილ, გაკურცხინუ,
ოსურ მუში, მუხვენანა:

ირფელი გიდ საოსორშე,
ჩეარა, სი გიჩქ, ისორშევა,
მოულირი მონაშორე
შეირელი.

— ვეობსორშე, ვარი, ბათუ,
ვამმაჩომლე, ვაბურუმ, ვაბშათ,
მა შევა მადაგ მუშმაკათუ,
მუკმალენო ნოტე ვაშათ?

უგამუ დო ქუმაცუნუ
ირფელს, მუთი გაჭირებუნ,
იროდ სიტყვა უგუნტყუნუ,
მარა ასე ეფუჭებუნ.

იჩინე სი, ალმასსიტის,
დუდეჭოფილ ინალიფას,

თიშ ცხენი დო ანჯარიშის,
თქუა მისალ, მინალი ფას?

თოლ—ტანამ, გუ ენააფუნს,
მეცხენეთ მის შეუდარე,
შხვა მონირზე მეტი ვამუნს,
ხვალე ეთის მობშიშარე.

ცქვაფა ისმე თიში მუ შორს,
ჩენინწმალ ხშირას მონებელნა,
სქვამს, ბოშალათ
დუდ ულუსნორს,
მუ ძღაბეფი აფერცხელნა.

ხვალე ართი ზია—ხანუ,
ვემიოჩქუ, ვენკაჯინენ,
გაჭკორება ეშ ვახანუ,
ინას ენა ვადაცევინე.

ზია—ხანუ, სით გიჩქ ჯირო,
სახეებ სახელ გუჯგირ,
ბრელს ცოროფა გინართ ჭირო;
უმკუჯინუშ ეშხის უკირ.

თუთაცალი ხე უმუთხუმ,—
ვაგორტიბაფ დო ვაგორზამ,
შორ დო შორშე რე უწურთუმ,
თანაბარო ირკოს გოპამ.

გელალუნს დო გეგნიბირენს,
ხეშქაგურშა ქაშეჭირფანს,
გამორსებას გაფუქირენს:
ფაფალაშე გინაცოთანს.

თიშ ჯადოქ მათ გემიცონუ,
ნუვაგი დო გევეჭკორი,
ბოში ძღაბის ვადაც ონუ
მაქ დო, მუჭო მიძღუდორი.

ამჩე: გიცორქ? გემცონ ფირქით,
მოვარჩეიმე ქორექუდა,
ინალიფა ცაშეურ ქიიქით
სუმი დღაშა ათაქ პუნდა.

ინალიფა მუშ ბედაურს
ერჩეინუსით ვემიოტენს,
ძალით ინკმა საქმე ნაურს,
დუს ქაცვილანს, ვეგიორენს.

მეხირუათ მიდალალა,
მა სხვა შარა ვამომონდარ
ენახირათ ენალალა
ვერგ, პატშა პატ გეიდ სონდარ?

დუდ თეშ გურშენ მუკივძორე,
მომრთუმ ჯგირი მეგობარშა,
დო მა რკ ქიმიობირე
ალმასხიტის ცაშეურ ლაფშა.

ძიძისქას ცუჯ ქუთხუაფ,
ირფელი ქალურნებ,
ათე საქმე აფურუაფ,
შეუნუხებ, დაუღობებ.

უნუ: ათე საქმე ახანს,
უშეიდარი, გიკისრებუნ,
უუროფაში, ეში, რახანს
პატონეფი ქორსურებუნ.

შარა ვარე, გურ ვადუდვე,
ვემასურე, ვენალე,
ონჯდორესი დუდ ვათუდვე,
ვარდა... უფის უტკვარტკვალე.

თიშ ნარტი დო გურმოკოსუ
ჭკორულ ყო მიაცუნე,
გვალონ რინა ტკილსარკოსუ
ნნარე ლურაც ვამკუცუნუ.

ქიანაში, გიჩქ, მოილებ,
უგმუცადი ვეგლეცურუქ,
საქომილოთ გიშაილებ,
შიშით მითინს ვაუდურუქ.

მარა უშექრანჯი ირდენ,
იშევ ვაბალ მორიაშო,
სიფრთხილეცი იკო გორდენ,
დროულ კინ დუდ მოხვარშო.

ართიანიშ მოგე—მოგე
შიშ, სიფრთხილე, შორ—შორენა,
ჭყოლოფუა, ართიშ, მოგე
დო ჭყორინი, ხვაფარენა.

მეურქ, მარა სო, უაზრეთ,
თოლსიკურცხა გამენდუ?

6 0 3 0 6 0 0

უცხო მუხურს მუს მიაზრე,—
შარაც ეჩირთ უგუნხენდუ.

თე საქმეს მა ქუმმონონა,
მა ქუმანდი, გიმანგიორქ,
ვარა თი ცხენს ქიმიპუნა,
დუს შერნირე ვარდა — მიცორქ.

სი თაქ ყებურს ქეკოხედა,
ეკისქირე, ეკირულე,
დო ონჯლორე ვეკიბხვედა,
კუჩის ქირას მუშენ რთხულე?

გაგმუციგან დო გაგმინწყუ,
გიმილ, გინილ, გისარაცურ,
ვალ აწანათ, ჭვინს, გიმენწყუ,
დუს ბორია გიარაცურ.

III

ქარქ, გეთანდუნ, გეგნიარიკ,
ცაში ტილოც მოტაროზე,
ცაშეერით მი მითუხარიკ?
მანგიორი? ა, თიშ ოზე.

გემნიცონ საბეკიშა,
ცურა მინილ, ქიმკაირუნ,
ქიშუხუნუ ნაბადიშა
სუმარს, რულქ, თოლ
ელუნკურუნ?

მინმურს, ხასლას ელაულუნ,
გუნათოლიგ მიდგა ცაფუნ,
სიცოცხლეშა მითი უსხენ,
შურ დო გურით გალუაფუნ.

ფიქრენს: ართის ქიგოვჯინექ
ნაზბროლას, რულს მიშეცი.
გურ ნდგერაშა ვაგმარზინექ?
მოთვინება, ა, მიშე ცი?

გემაცაცუ... თოლ მუს ორნეე?
ენა მუ რე, ჯიმავალერ?
მუთუნს მუშენ ადგილს ვარნე
თაქ ირფელი მულეშხანერ.

ინგარს, დუსი მიკმატანს
ფოთქვას კიდას მუში ისურ,
ლვა დო კისერს იტყაბარანს
თუმა გოხილ, ა, მუ ისურ?

გილაზინდილ, გილარლვაფილ
ლები, ნორჩალ,
ირფელ ნანდალ...

ქუგოხვადუ ზარგენთხაფილ
ქომონჯქ, მარა შურქ ვეკაქალ.

უხონარათ ქაშეკიჩუ,
უჯინ ნაზიშ გურ წუხებას,
ბოლოს განთხმა ძალ ქიმიჩუ,
დუდი ქიმერი მოაზრებას.

ნასხუნს უნინს ნაზიბროლას:
რინაც მუშო მუგანამალ?
სისმარქ, აბა, შევა მურლოლას?
გოჭოლიდი მუკანამალ.

მუთი კოჩიშ დუს გენთხაფე
უბედო დო უნებური, —
მინბა ღორონთ მოჭყორნახე,
მუს ჩილე, მის დუდლური?

გეშელთი, გეშედ გურშე
მოსიმარი მოარიკე,
ჩინ ცოროფა, ეში გურშენ
იშენ წკონდა ულანდლვ, იბე.

ქიმუფერუ, ჩილამური
თოლშე ჯუნათ გელუსქირუ,
დურჩეალუ დო დუწენგნარ გური,
ხვენას დოლუნ ასქანზირუ.

უჩა ფირქიშ გინორლვაფა...
სუმარი რულს მიშეპირუ,
— გედი, ჯიმა, გოკურცხნაფა
ამდღა, მერჩეუნ ვაგოპირუ?

საფარს ეშე გამნაცორანს.
შიშით მუში სანგლორე,
მარა ბათუშ სახე გოთანს
გუ დო, მუსი, ვეთუდორე?

მარდი მაჰმადს, ეჩიებუდ.
გურს, ეს მუთუნ ვაგაუგებ,

ვარა ღურა მეთიებუდ,
ყამაც, ტყვიაც ხეს ვაუკებ?

ოსურს მუთუნ ვაუთქუალ.
ქეშინახენს ანწით ნამუსს.
ჩქიმი საქმე საკურზუალ
გაგინე და, მუთი ნამუს?

ძიძისქარული, ქუმილიონ,
ან სი ულაშ დროქ მუგანჭუ.
ეგებ მუ რდას დუგარკიკორ?
ვადმოგორა, ფირქ სქან განჭუ.

სონ დო სონ მუ ვეიჩისუ,
გურეფიში გასარალო?
ა, ხე—წყარიც თიშ ხე—პისუ
გაბონალო, გაჩხებალო.

დო გაგმოკვანნ, მინარ ვაცი.
წესიშ გეშა სამსახური.
გურ დ

საქართველოზე უსაზღვროდ შეყვარებული პატირითები

(გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ნოვემბერი“ № 29, 31, 32, 33, 34.).

ნეტარია მისი ხსენება, ვინც მამულს შეეწირა... საქართველო არ დაივიწყებს თავისი სასიქადულო შვილების ღვაწლს.

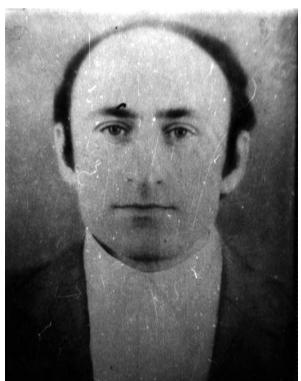
საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია. 1993 წ. 7 ივნისი



გოჩა ჭიჭიკოს ძე ჯიქია — დაიბადა 1962 წლის 12 აგვისტოს ზუგდიდში. პროფესიონალი არქიტექტორი. მისმა პროექტებმა მრავალ კონკურსში გაიმარჯვა. გოჩამ დიდი წელი შეიტანა მინისძვრით დაზარალებული რაჭის აღდგენით სამუშაოებში. 1992 წლის 25 თებერვალს ზუგდიდში, კინოთეატრ „საქართველოსთან“ ხუნტისტებმა არაკაცმა ვახტანგ გიორგაძემ არ შეისმინა დედის მუდარა: „არ მომიკლათ, ერთადერთი ვაჟი მყავსო“, და ავტომატის გასროლით სიცოცხლეს გამოასალმა... დარჩა მეუღლე და ორი გოგონა: მარგარიტა და სოფიო.



ნინო ვლადიმერის ასული ფუტკარაძე — ფირცხალავა — დაიბადა 1969 წლის 12 ივნისს ზუგდიდში. 1992 წლის 12 მარტს, ზუგდიდის რაიონის სოფ. რუხში გაიმართა ბრძოლა ეროვნული გვარდიის მებრძოლებსა და გია ყარყარაშვილის ბანდებს შორის. ნინოს სახლის ჭიშკართან დაეცა მძიმედ დაჭრილი, ეროვნული გვარდიის მებრძოლი. ფეხშიმი ქალი მაშინვე გამოიქცა მისაშველებლად და სწორედ იქ უნია ვაიქართველის ნასროლმა ტყვიამ... დარჩა ოთხი წლის გოგონა.



ლადო ხუსუშას ძე ესართია — დაიბადა 1949 წლის 25 მარტს ზუგდიდის რაიონის სოფ. ანაკლიაში. დაამთავრა ზედაენერის ტექნიკუმი. 1989 წლიდან ეროვნულ მოძრაობაში აქტიურად ჩაება. 1992 წლის 20 თებერვალს ლადო გამოესარჩილა კაცს, რომელიც ხუნტის ჯალათებმა მოკლეს. შედეგად ლადოც ადგილზე ავტომატის ტყვიით განგმირეს ხუნტისტებმა. დარჩა მეუღლე და სამი შვილი.



გოდერძი ლავრენტის ძე გოგია — დაიბადა 1965 წლის 6 ივნისს ზუგდიდის რაიონის სოფ. რიყეში. 1989 წლის 9 აპრილის მოვლენების მონაწილეა, საკუთარი თვალით იხილა თბილისური „ბართლომეს ლამე“, თავადაც იწვნია რუსული ხელკეტები და მოიწამლა გაზით...

1992 წლის 26 იანვარს ზუგდიდში ადგილობრივმა ე.ნ. „ოპოზიციამ“ გოდერძი გოგია სასიკვდილოდ გაიმეტა.



გელა ალექსოს ძე ესებუა — დაიბადა 1965 წლის 12 ნოემბერს ზუგდიდის რაიონის სოფ. გრიგოლიშვი, მუშაობდა შსს-ში. იყო მამაცი, უშიშარი, სულიერად და ფიზიკურად ლამაზი ჭაბუკი. კრიმინალურ-მაფიოზური გადატრიალების დღეებში თბილისში გელამ თავისი მამაცობით მრავალს შეუნარჩუნა სიცოცხლე, თვითონ კი პუტჩისტთა ტყვიებით მძიმედ დაჭრილი სისხლისგან დაიცალა და 1991 წლის 30 დეკემბერს გარდაიცვალა.



გრიშა გულბანი — დაიბადა 1953 წლის 1 აპრილს. განსაცდელის უამს კანონიერ ხელისუფლებას იარაღით დაუდგა გვერდში. იბრძოდა ვაჟკაცურად, მის გვერდით მებრძოლები თავს უშიშრად გრძნობდნენ. იყო უღალატო და კეთილი. 1992 წლის 28 სექტემბერს ხობში „მხედრიონელებმა“ გრიშა გულბანი ვერაგულად მოკლეს. დარჩა მეუღლე და შვილები.



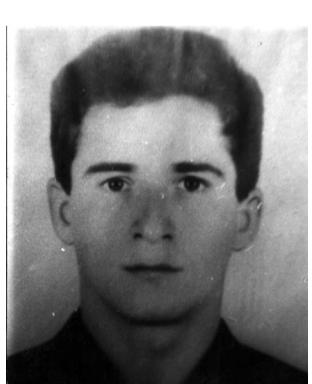
ჯონი გენადის ძე ფირცხელავა — დაიბადა 1970 წელს ქ. ზუგდიდში. ეროვნულ მოძრაობაში ჩაება 1988 წელს. ეროვნულ გვარდიაში 1992 წელს შევიდა. იბრძოდა საქართველოს კანონიერი ხელისუფლების აღდგენისათვის. 1993 წლის სექტემბერში, ფოთში, საბრძოლო დავალების შესრულებისას ნაღმზე აფეთქდა.



ავთანდილ გიორგის ძე ჯალალონია — დაიბადა 1964 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფ. ახალსოფელში. სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლობდა ზუგდიდის პოლიტექნიკურ ტექნიკუმში. ეროვნული გვარდიის რიგებში ჩარიცხვის შემდეგ იარაღით ხელში იცავდა კანონიერ ხელისუფლებას. 1993 წლის 5 ოქტომბერს დაიღუპა ფოთში ხუნტის ბანდებთან შეტაკებისას. დარჩა მეუღლე და ქალ-ვაჟი: სოფიკო და გიორგი.



თამარ იოსების ასული ფირცხელიანი — დაიბადა 1955 წლის 1 აგვისტოს მესტიის რაიონის სოფ. წვირმში. იყო შესანიშნავი დიასახლისი და გულკეთილი მეგობარი. 1988 წლიდან ეროვნულ მოძრაობაში. 1990 წელს არჩეული იქნა ზუგდიდის რაიონის სოფ. რუხის საკრებულოს დეპუტატად. 1993 წლის 14 მაისს ტრაგიკულად დაიღუპა — ზუგდიდის მეორედ დალაშქვრის უამს...



დავით აბიკოს ძე ჯანაშია — დაიბადა 1974 წლის 16 იანვარს ზუგდიდის რაიონის სოფ. ცაცხეში. ეროვნულ მოძრაობაში 1990 წელს ჩაება. იბრძოდა პუტჩისტების ნინაღმდეგ თბილისში. აბაშაში „მხედრიონთან“ შეტაკებისას მოუკლეს მეგობარი ფრიდონი, რომლის ნაჩუქარ ტყვიასაც გულით ატარებდა... 1992 წლის 28 იანვარს ცაიშთან დადგა თანამებრძოლებთან ერთად პუტჩისტთა შესაკავებლად... უთანასწორო ბრძოლაში გმირულად დაიღუპა. ოჯახი არ შეუქმნია.

სრულიად საქართველოს მოძრაობა „ხსოვნა“ (თავმჯდომარე მადონა მაქაცარია), საქართველოს ეროვნული გვარდიის ზუგდიდის ვეტერანთა კავშირი „ოდიში“ (თავმჯდომარე გიგლა ჭედია).
რედაქცია მადლობას უხდის მათ მასალების მონოდებისათვის.

(გაგრძელება იქნება)



წმიდაო გიორგი, დიდების მხედარო,
ვუმზერ შენს ხატებას და სული მხნედ არი...
შემუსრე უწმინდურ დრაკონთა ორგია,
იხსენ სამკვიდრო შენი — გეორგია,
დიდების უფალი მართალთა მწედ არი.

წმიდაო რაინდო, გველი არ დაინდო,
მოგვმადლე იმედი და უფლის სვე-დარი!

ზვიად გამსახურდია.



უხარის ეგრე სიკეთე
მისისა განაზარდისა...

გული სიკეთით ფეთქავდა...

ძნელია წარსულში ილაპარაკო სათნო, თავმდაბალ, საოცრად გულისხმიერ ქალბატონზე, რომელსაც ვერასოდეს დაივინწყებ.

ქალბატონ უონარა ძაძამიას უფლისგან უხვად ჰქონდა მომადლებული სიკეთე, მოყვასისადმი სიყვარული, სათნობა... ბევრჯერ შებრძოლებია სიკვდილს და ადამიანთათვის უჩუქნია სიცოცხლე...

წლების განმავლობაში ქალბატონი უონარა წალენჯიხის საავადმყოფოში ინტენსიური პალატის მედდად მუშაობდა. მისი ორი დაც ექთნად მუშაობდა, ამიტომ საქმიანობაც ერთად უწევდათ...

მისი გული სიკეთით ფეთქავდა. არცთუხანგრძლივისიცოცხლეთავანეულმა ატარა. სულ იმის ცდაში იყო გული გადაეშალა ახლობლებმეგობრებისათვის, განსაკუთრებულ სითბოს და მზრუნველობას იჩენდა ავადმყოფთა და დავრდომილთა მიმართ...

ეროვნული ხელისუფლების გამარჯვებას სიხარულით შეხვდა. სწამდა საყვარელი სამშობლოს ნათელი მომავლისა, სწამდა ეროვნული მოძრაობის თავკაცის და კანონიერი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას ბრძოლისა საქართველოს საკეთილდღეოდ!

სამწუხაოდ, ეს სიხარული დიდხანს არ გაგრძელებულა... საქართველოს თავზე შავი ღრუბლები იკრიბებოდა... ქვეყნის მოლადატებმა დაამხეს კანონიერი ხელისუფლება და ქვეყანაში სისხლის ტბები დააყენეს... ხუნტის მიერ პრეზიდენტის და მთავრობის განდევნამ პრეზიდენტის ერთგულ მრავალ ოჯახს, მათ შორის უონარას ოჯახსაც მოუტანა უბედურება. მისი ვაჟი კახა მოლაშხია პრეზიდენტის პირადი დაცვის წევრი იყო, ამიტომ „მხედრიონელები“ მას მოსაკლავად დასდევდნენ,



ოჯახს კი აწიოკებდნენ და ძარცვავდნენ...

მანამადე კი რაიონულ საავადმყოფოში „მხედრიონელებს“ თურმე საუბარი ჰქონიათ, რომ კახას სახლს დაწვავდნენ, რადგან იქ „ზვიადისტთა“ შტაბი ეგულებოდათ. ცხონებულ ქირურგს — ვახტანგ შელიას მათთვის უთხოვია: „კახას სახლს ნუ დაწვავთ, მისი დედა მედგარი მედდაა, იქნებ მაგის ხელი თქვენც დაგჭირდეთ.“ სახლი როგორლაც დაწვას გადაურჩა, მაგრამ ყაჩაღებმა ყველაფერი გაიტანეს ოთახებიდან და მანქანებში ჩატვირთეს...

კიდევ ბევრი სხვა რამის გახსენება შეიძლება მისი ცხოვრებიდან...

ქალბატონ უონარას სახელს და საქმეს დავინწყება არ უწერია, მას მრავლად ჰყავს ადამიანები, ვისაც უყვარდა იგი, მისი სახელი სამარადუამოდ იცოცხლებს ახლობელნათესავების, კოლეგებისა და მეგობრების გულში.

ნათელი და დიდება უონარა ძაძამიას უკვდავ სახელს!..

ნონა ჭითანავა

გაზეთ „ნოჯიხურის“ რედაქცია თანაუგრძნობს სრულიად საქართველოს მოძრაობა „ხსოვნას“ თავმჯდომარეს — ქალბატონ მადონა მაქაცარიას რძლის თამარ გერეხელიას ტრაგიკულად დალუპვის გამო.

ნოვემბერი

რედაქტორი — ვალერი ძაბაშვილი

„ნოჯიხურის“ მისამართი:
წალენჯიხა — ობუჯი. ლეო ქიაჩელის № 37.
ტელ: 591 91-32-89

გამოიცეა 2005 წლის ოქტომბრიდან

აწყობა და დაკაბადონება — თეა მიშველია
ფო: 555 49 22 07; 555 50 40 88